

Marhahús

Világ- és európai piaci tendenciák

Az USDA (2018c) szerint a marhahús globális termelése 62,9 millió tonna volt 2018-ban, 1,5 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. A nagy termelő országok közül az Amerikai Egyesült Államokban 2,8 százalékkal, Braziliában 3,7 százalékkal, Kínában 1 százalékkal, Indiában 1,2 százalékkal, Argentínában 3,8 százalékkal, Ausztráliában 7 százalékkal, Mexikóban 1,8 százalékkal, Pakisztánban 1,1 százalékkal nőtt a kibocsátás. Törökországban és Oroszországban nem változott számottevően a termelés. Az USDA (2019d) szerint az Egyesült Államokban az évek óta bővülő állatállomány növelte a vágómarha kínálatát, így 3 százalékkal több vágóállat került a vágóhidakra. Braziliában 9,9 millió tonnára emelkedett a marhahústermelés 2018-ban, mivel a marhahús iránt a bel- és a külpiazi kereslet is fokozódott. Az EC (2018a, b) szerint az unió marha- és borjúhústermelése 1,6 százalékkal emelkedett és csaknem 8 millió tonna volt 2018-ban. Ennek oka az volt, hogy a 2018. évi csapadékszegény, száraz nyár miatt a takarmány mennyisége megcsappant az unióban, így az állattartók tenyészállataik selejtezését előbbre hozták, több szarvasmarha került a vágóhidakra. A közösség régi tagállamaiban 1,4 százalékkal, az új tagállamokban 3 százalékkal emelkedett a marhahús kibocsátása.

A világ marha- és borjúhús-kereskedelme élénkült 2018-ban, a globális export 5,9 százalékkal emelkedett az előző évihez képest. Brazília marhahúskivitele 13 százalékkal 2,1 millió tonnára, Ausztráliáé 10 százalékkal 1,63 millió tonnára nőtt, ugyanakkor India exportja 10 százalékkal 1,67 millió tonnára csökkent. A világ két legnagyobb marhahúsexportőre, Brazília és India egymásnak nem versenytársai: amíg a dél-amerikai ország a minőségi marhahús iránti kereslet elégitette ki, addig India a gyengébb minőségű marhahúst értékesítette a közel-keleti, a délkelet-ázsiai és a dél-afrikai országokba. Brazíliai szakemberek 2018-ban tovább folytatták az új piacok felé nyitás lehetőségének megteremtését, valamint korábbi piacok újrainyitása érdekében is sikeres tárgyalásokat végeztek, amelyet az export bővülése jelez. Az USA marhahúsexportja 1,44 millió tonna volt 2018-ban, 11 százalékkal múlta felül a 2017. évit (USDA, 2018c). Az unió marhahúskivitele 8 százalékkal 250 ezer tonnára mérséklődött, míg a marhahús fogyasztása emelkedett. Élő szarvasmarha és marhahús legnagyobb mennyiségben Törökországba, Hongkongba, Izraelbe és Libanonba került (EC, 2018b). A közösség csaknem 10 száza-

lékkal növelte a Törökországba irányuló élőmarha- és marhahúsexportját 2018-ban az egy évvel korábbihoz viszonyítva.

A globális marhahúsimport 5,4 százalékkal emelkedett egy év alatt, 8,38 millió tonnát tett ki 2018-ban. Az USA beszállítása – főként Kanadából, Ausztráliából, Új-Zélandról és Mexikóból – 1 százalékkal 1,37 millió tonnára bővült. Oroszország marhahúsimportja a korábbi évek tendenciáját követve 4 százalékkal mérséklődött. A közösség az egy évvel korábinál 6 százalékkal több marhahúst importált. A marhahús több mint háromnegyede Braziliából, Argentínából és Uruguayból származott, Brazília és Argentína növelte a beszállított mennyiséget az Európai Unióba (USDA, 2018c).

Az USDA (2018c) szerint a marhahús globális termelése 1,2 százalékkal 63,62 millió tonnára emelkedhet 2019-ben. Az USA kibocsátása 12,7 millió tonna lehet, ami csaknem 4 százalékos bővülést jelentene a 2018. évihez képest. A kibocsátás növekedését valószínűsítik Braziliában (+3 százalék), Kínában (+1 százalék), Indiában (+0,7 százalék) és Argentínában (+1,7 százalék), míg Ausztráliában (-5,2 százalék) a csökkenését. Braziliában 10,2 millió tonna, Kínában 7,4 millió tonna, Indiában 4,33 millió tonna, Argentínában 3 millió tonna és Ausztráliában 2,18 millió tonna körül várható a marhahús-kibocsátás 2019-ben. A főbb marhahús-előállító országok közül Törökországban várható a marhahústermelés stagnálása (1,4 millió tonna).

Az USDA (2018c) 10,6 millió tonnára teszi a világ marhahúsexportját 2019-re, ami megközelítőleg azonos az előző évben nemzetközi kereskedelembe került mennyiséggel. Brazília marhahúskivitele elérheti a 2,2 millió tonnát (+4,8 százalék), amellyel a világ legnagyobb marhahúsexportőre maradhat. India 1,63 millió tonna marhahúst értékesíthet a külpiacon 2019-ben, ez 2,4 százalékkal lenne kisebb volumen, mint a 2018. évi. Ausztrália kivitele 7,4 százalékkal 1,5 millió tonnára csökkenhet. Az USA a 2018. évinél 2,6 százalékkal több, azaz 1,47 millió tonna marhahúst szállíthat a külpiacon 2019-ben. A globális marhahúsimport elérheti a 8,7 millió tonnát 2019-ben, ez 3,7 százalékos növekedést jelentene az előző évihez viszonyítva. Az USA várhatóan 1,4 millió tonna (+2,4 százalék), Kína 1,32 millió tonna (+10 százalék) marhahúst importál 2019-ben. Japán beszállítása előreláthatóan 1,8 százalékkal emelkedik, ugyanakkor a belső fogyasztás nem változik számottevően. Oroszország (-5 százalék) importjában csökkenés várható, míg Hongkong 7 százalékkal, Dél-Korea pedig 1 százalékkal növelheti marhahús-behozatalát.

Az EC (2018b) szerint az unió marhahústermelése 7,99 millió tonna lehet 2019-ben, hasonlóan a 2018. évihez. A marhahúsimport 309 ezer tonna (+2 százalék) körül várható, ugyanakkor a belső fogyasztás stagnálhat. A marhahúsexport 250 ezerről 245 ezer tonnára csökkenhet. A közösségben a marhahús egy főre jutó fogyasztása előreláthatóan 11 kilogramm lesz 2019-ben.

Magyarországi piaci tendenciák

Kínálat

Magyarországon 2011 óta folyamatosan gyarapodik a szarvasmarha-állomány. A KSH adatai szerint 2018. december 1-jén 884,8 ezer szarvasmarhát számláltak az országban, az állomány egy év alatt 1,7 százalékkal bővült. A szarvasmarha-állomány 59,3 százalékát gazdasági szervezetek, 40,7 százalékát egyéni gazdaságok tartották, ez az arány nem változott lényegesen a 2017. évihez képest. A húshasznú tehénállomány 9 százalékkal 164,1 ezer egyedre emelkedett, míg a kettős hasznosítású állomány csaknem 15 százalékkal 30,6 ezerre csökkent.

Az élőmarha-import 30 százalékkal csökkent, míg a marhahúsimport 8 százalékkal nőtt 2018-ban az előző évihez képest (7. melléklet). Az élő szarvasmarha csaknem kétharmada Romániából, Hollandiából és Németországból származott, míg a marhahús 45 százalékát Ausztriából, 17 százalékát Lengyelországból, 16 százalékát Hollandiából, valamint 8 százalékát Németországból importálták.

Bel- és külpiaci értékesítés

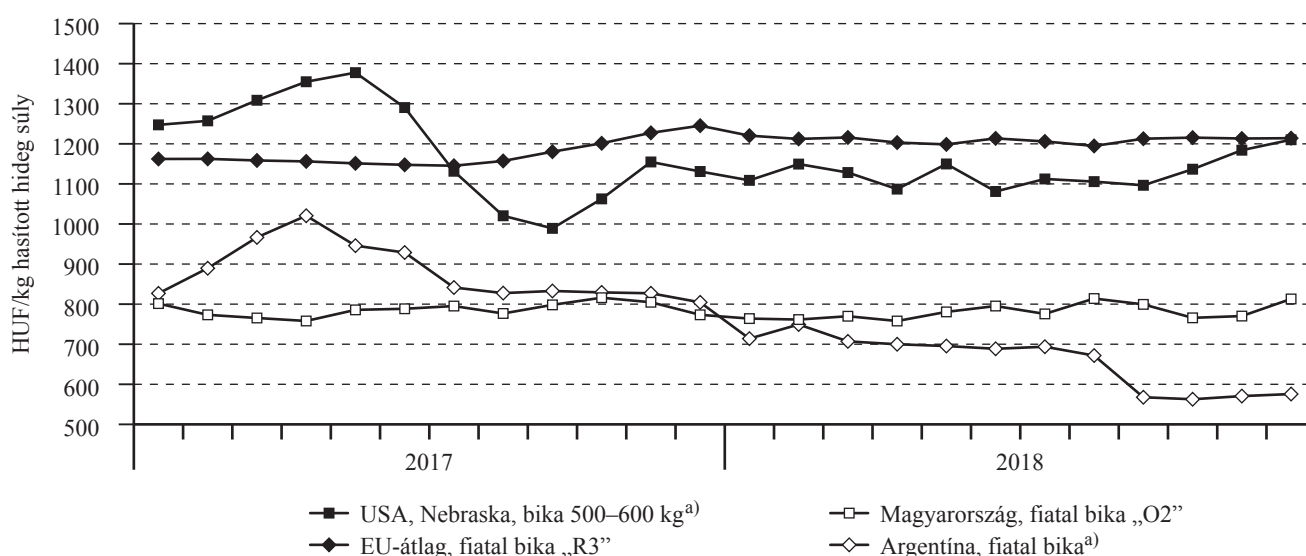
A NAIK AKI vágási statisztikája szerint a szarvasmarha vágása élősúlyban 6,2 százalékkal nőtt 2018-ban az előző évihez képest. Az összes vágás 63,5 százalékát adó tehének vágása 4,9 százalékkal, a bikáké 7,6 százalékkal és az üszöké 16,4 százalékkal emelkedett.

A Magyarországon nevelt szarvasmarhák jelentős része 2018-ban is élve került a nemzetközi piacra. Az élőmarha-export 4 százalékkal nőtt (7. melléklet), a legtöbb szarvasmarhát Törökországba szállították, ahová 20 százalékkal csökkent a kivitel. A második legnagyobb piac Ausztria volt, ahol 16 százalékkal emelkedett a Magyarországról vásárolt szarvasmarhák mennyisége. A marhahúsexport 8 százalékkal emelkedett a vizsgált időszakban, amelynek 53 százaléka Hollandiába és Ausztriába került. Magyarország élőszarvasmarha-külkereskedelmi egyenlege pozitív volt 2018-ban, és javult a 2017. évihez képest, míg a marhahús külkereskedelmi egyenlege negatív volt, de kismértékben javult az előző évihez viszonyítva.

A piaci árak tendenciája

A termelés és a kereskedelem szempontjából meghatározó országok közül az USA-ban a bika ára dollárban kifejezve 3,6 százalékkal mérséklődött 2018-ban az egy évvel korábbihoz képest, ez forintban 5 százalékos csökkenést jelentett (19. ábra). Az árak csökkenését az tette lehetővé, hogy a belpiaci kínálat nagyobb mértékben nőtt, mint a fogyasztás. Argentínában a nagyobb

19. ábra: A marhahús világpiacon (2017–2018)

^{a)} Átszámítási tényező élő súlyról hasított súlyra 0,63.

Forrás: Európai Bizottság, USDA, MINAGRI, NAIK AKI PÁIR

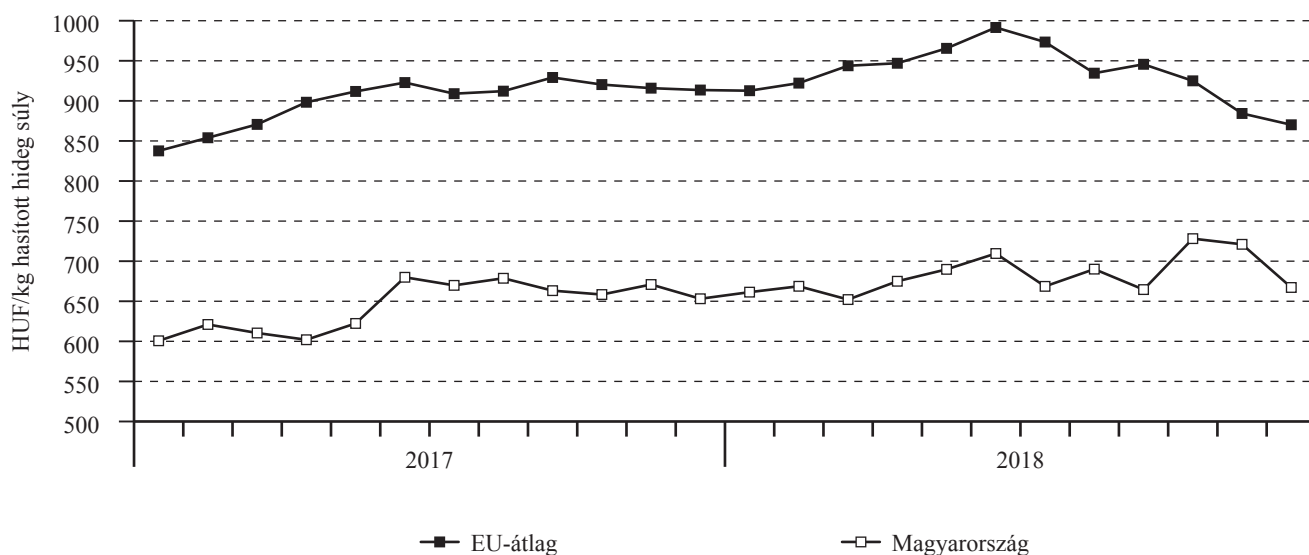
marhahúskínálat és az élénk nemzetközi kereslet argentin pezóban kifejezve a bika árának 25 százalékos emelkedését eredményezte 2018-ban, ugyanakkor ez az argentin fizetőeszköz erősödése miatt forintban kifejezve 25 százalékos csökkenést jelentett. Brazíliában az erős bel- és külpiazi kereslet hatására a szarvasmarha ára 5 százalékkal emelkedett 2018-ban az egy évvel korábbihoz képest.

Az EU-ban a fiatal bika „R3” kereskedelmi osztály vágóhídi belépési ára 3,80 euró/kilogramm hasított hideg súly volt 2018-ban, nem változott számottevően az előző évi átlagárhoz képest. A tehén „O3” ára (20. ábra) 1 százalékkal 2,93 euró/kilogramorra emelkedett, míg az üsző „R3” ára 3,87 euró/kilogramm volt, nem változott jelentősen egy év alatt.

Magyarországon a vágómarha termelői ára 2,2 százalékkal emelkedett 2018-ban az előző évi átlagárhoz képest (13. melléklet). A termékpálya további fázisai is követték ezt a tendenciát: a csontos marhahús frissen, félben termék ára 5,7 százalékkal nőtt; ugyanakkor a csontos marhahús frissen, negyedben, eleje, illetve hátulja termék ára nem változott számottevően (9. melléklet). A KSH adatai szerint a marharostélyos fogyasztói ára 3 százalékkal emelkedett 2018-ban a 2017. évihez viszonyítva.

Az EC (2018a) a marhahús világpiaci árának csökkenését valószínűsíti az Európai Unióban, az Egyesült Államokban és Brazíliában is 2019-re.

20. ábra: A vágótehén „O3” vágóhídi belépési ára (2017–2018)

Forrás: Európai Bizottság, NAIK AKI PÁIR